

Trafikkultur

- Retten, moralen og den faktiske adfærd

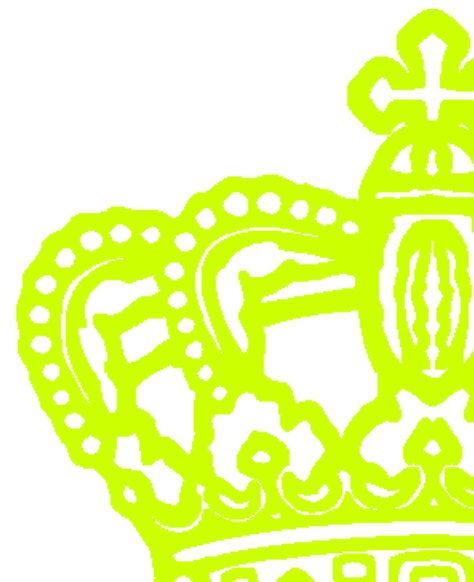
Hvad skal I slå ørerne ud til?

Indhold

- Bilisters trafikkultur
- Moralens rolle for regulering af bilisters trafikale adfærd

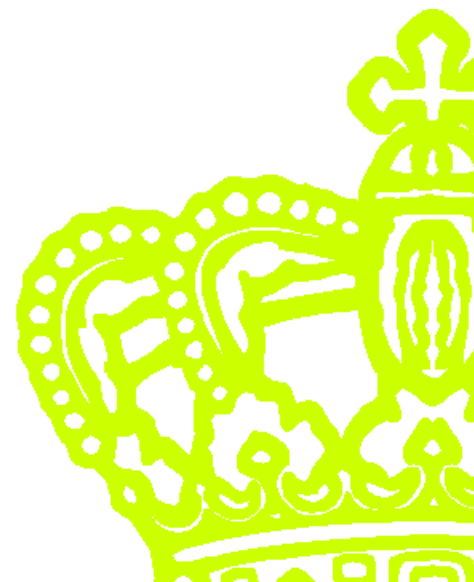
Formål

- Et bud på trafikkulturforskning
- Inspiration til forskning i et uudforsket forskningsfelt

Dagsorden

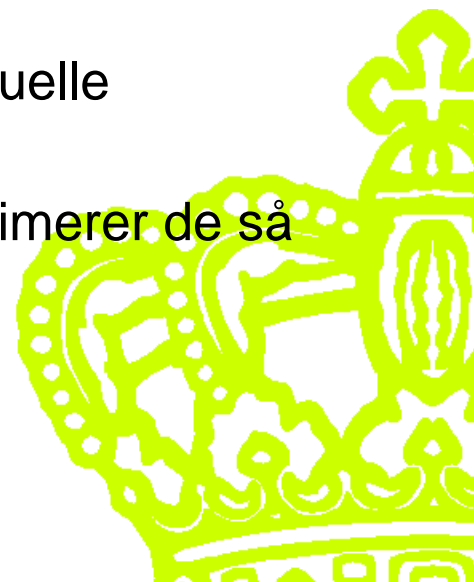
1. Specialets fokus
2. Teoretiske perspektiver
3. Den metodiske værktøjskasse
4. Uddrag fra analysen
5. Konklusion
6. Diskussion

Specialets fokus

Hvilken rolle spiller moralen for regulering af bilisters adfærd?

- 1) Hvilke moralske normer gør sig gældende for interaktion og hvordan er relationen ml. ret og moral?
- 2) Hvilken betydning har ret og moral for bilisternes individuelle handlestrategier?
- 3) Hvis bilisterne foretager normbrydende handlinger, legitimerer de så afvigelser og i så fald hvordan?

Teoretiske perspektiver

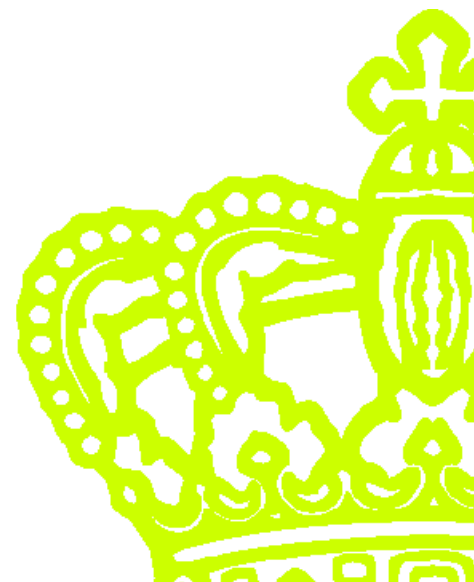
Det moderne samfund

Mobilitet i tid og rum

- Minimere afstande ved at minimere tidsforbrug
- Tid en personlig ejendel der kan købes og sælges
- Påpasselig med anvendelse af egen og andres tid

Automobiliseringen

- Mekanisk legemliggørelse af den individuelle frihed
- Materielt og socialt begrænset frihed

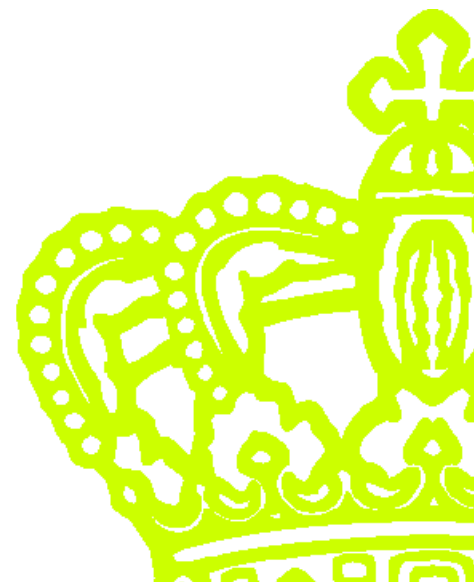
Teoretiske perspektiver fortsat

Moralske og objektive risici

- Bilisme en risikofyldt praksis
- Individets eget ansvar
- Moralsk regulering i et individualiseret samfund
- Objektive risici dramatiseres, underspilles moralsk

Ret og moral

- Lovens legitimitet afhænger af moralen
- Bilister forholder sig reflektivt til kollektive rationaler

Teoretiske perspektiver fortsat

Kommunikative og målrationalle handlinger

- Kommunikative (normer og værdier)
- Målrationalle (maksimere sin egen nytte)

Sociale håndteringsteknikker

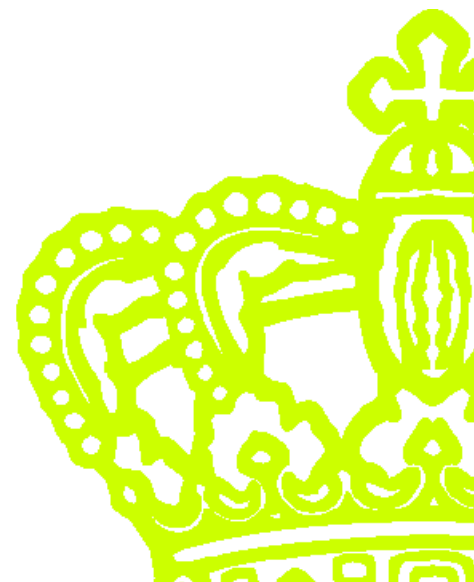
- Fx køprincipper

Afvigelser

- Legitimeringsstrategier

Automobil kommunikation

- Opretholdelse og dannelse af moralske normer

Den metodiske værktøjskasse

Fokusgruppeinterviews

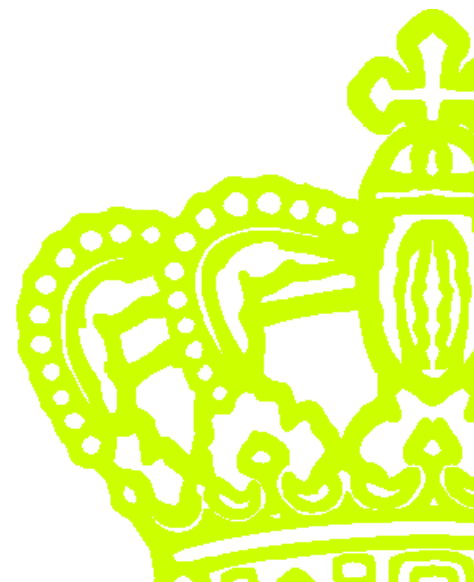
- Bilister i alderen 18-73 år
- Kørelærere

Spørgeskemaundersøgelse

- 200 bilister i Nordjyllands Amt

Filmiske observationer

- Bilisters interaktion

Uddrag fra analysen - lysreguleringen

Lov

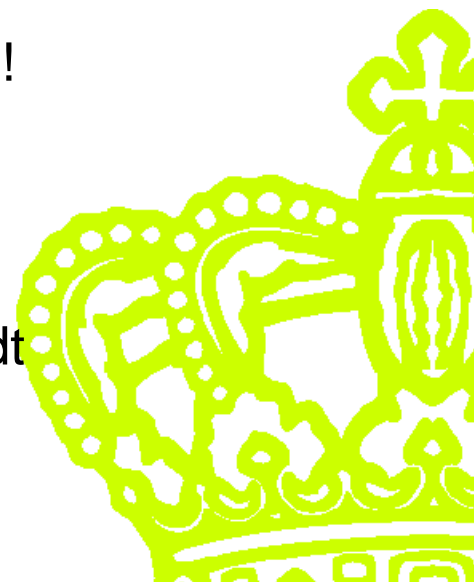
- Må ikke blive grønt ved krydsende færdsel

Moral

- Uacceptabelt hvis man ikke kan nå over inden det skifter til rødt
- Hvis man ikke kan nå at orientere sig
- Bil i venstresvingsbanen
- Det øger risikoen for færdselsuheld!

Men okay...

- Åbent kryds – ikke andre på vejen
- Lige skiftet til gult
- Lys i forgængerfelt lige skiftet til rødt
- Alle andre gør det også
- Bilist i bakspejlet

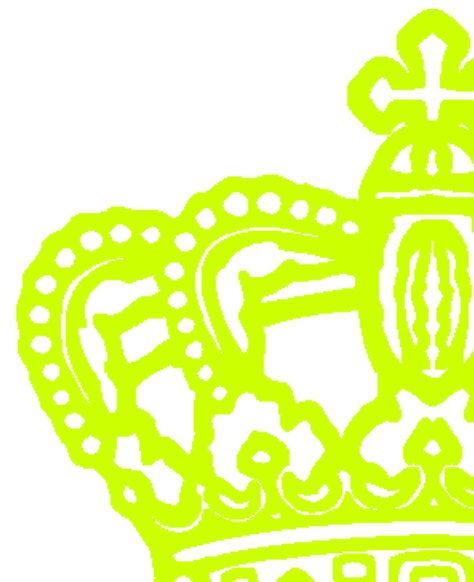
Uddrag fra analysen - lysreguleringen

Tendenser

- Mænd gradbøjer og forhandler loven mere end kvinder
- Yngre mere end ældre
- Højtuddannede mere end lavtuddannede (ikke entydigt)

Bilisternes egen adfærd

- Potentielt situationelle egoister
- Stressrelateret transport
- Objektivt færdselssikkerhedsproblem

Uddrag fra analysen - sammenfletning

Lov

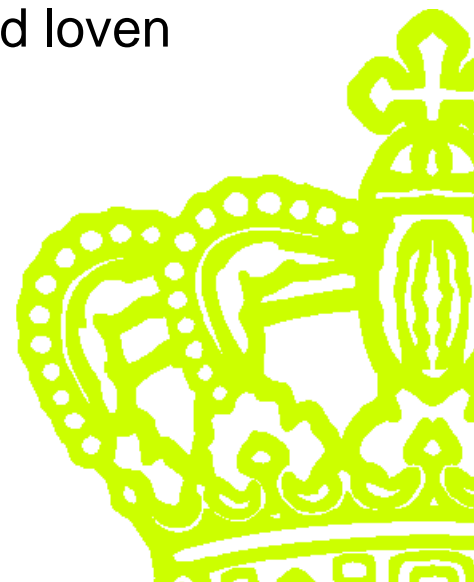
- Gensidigt hensyn
- Tilpasse kørsel efter ændrede forhold

Moral

- Egoistisk at køre frem i højre vognbane ved kø
- Man behøver ikke lukke ind
- Moralske køprincipper vigtigere end loven

Men okay...

- Skolevogne
- Ældre bilister
- Turister
- Udrykningskøretøjer

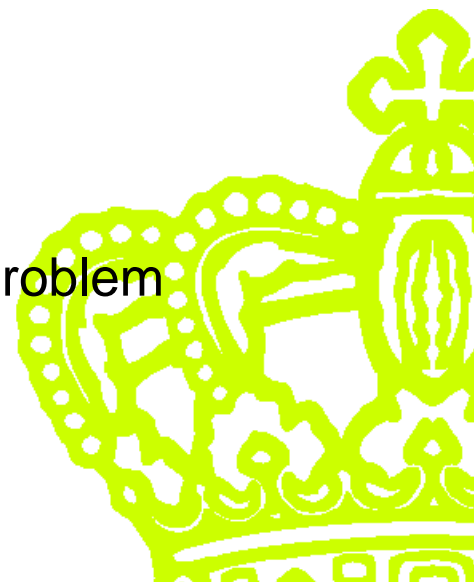
Uddrag fra analysen - sammenfletning

Tendenser

- Mænd sanktionerer mere end kvinder
- Kvinder skælder ofte ud for sig selv

Bilisternes egen adfærd

- De fleste fletter ind i god tid
- Alenlange køer – alles mobilitet begrænses
- Men ikke nødvendigvis et objektivt færdselssikkerhedsproblem

Uddrag fra analysen - nødsporet

Lov

- Kun hvis havareret
- Anvendelse af nødtelefon

Moral

- Nødsporet skal være frit til udrykningskøretøjer
- Nødsporskørsel øger risikoen for færdselsuheld

Men okay...

- Undgå påkørsel bagfra
- Ingen færdselsuheld (vejrforhold)
- 50 m til nærmeste afkørsel
- Andre kører først
- Alle har forladt deres biler
- Flere timers ventetid, hvis man ikke gør det

Summa Summarum

Ret og moral

- Anerkendes loven moralsk kan den regulere adfærd
- Kan loven anvendes egoistisk mister den sin legitimitet

Faktiske handlinger

- Bilister anvender lov og moral til at forklare deres individuelle handlestrategier
- Regulerer hinandens adfærd moralsk ved anvendelse af automobil kommunikation
- Potentielt situationel egoisme

Afvigelseernes univers

- Stort gråzoneområde med legitime afvigelser
- Positivt når moralske normer tilpasses det individualiserede samfund
- Negativt når det anvendes til legitimering af egoistisk adfærd
- Problem når risikobetonet adfærd legitimeres

